

Чите богатства се бе погрижил бащата на царството. Той знаеше по-добре от всички, колко лесно и от колко малко се задоволява плътта, как бързо досаждда охолството и златото, а как мъчно се утолява глада на душата.

Всеки жител на неговото царство бе свободен да мисли, да вярва, да се покланя на това, което желае. Не напразно папата бе писал на крал Бела, че България гъмжи от еретици и схизматици. Нямаше гонен заради вяра, или заради наука, който да не намираше по слон и закрила при Търновския венценосец.

От Тулуса, от Милано, от Испания и Алемания, от всички страни при него идеха мъдреци и мислители, наблюдатели и духовници, които диреха нови истини, чъртаеха нови пътища, подкрепяни и насочвани от мъдрата му мисъл. Богомилите разнасяха по целия свят мисълта за човешкото братство и правото за най-скромния човек да се радва на божиите блага. Страната се покриваше с църкви и манастири, където учени духовници сееха просвета между простия народ. Живописци изоставяха стари, сковаващи духа повели, и диреха нови закони в изкуството.

*(Извънен Богомил) (Берен им ие представява църквата
по сърце, Асен се явяваше само пред очите на
людете в знаците на царското величие. Ала когато останеше сам,
той обличаше любимата си ^{органическеске} постническа туника, затваряше се в килия
та си, край отрупаните с книги лавици, които бе съbral около себе си.*

Самодържец...

Само неговата ръка отправяше, насочваше, държеше всички възели на държавните грижи. Една мисъл и една воля спояваха в едно многобройните и разностранни служби, които крепяха живота на мощната империя. Защото севести и войводи, епископи и кастрофилачи, всички се подчиняваха и служеха на една воля: волята на Иоан Асена.

И тя не желаеше нищо друго, освен щастието и величието на